

7 Soruda

EV İŞÇİLİĞİ

Güvencesiz Çalışma - Kayıt Dışı İstihdam - Mobbing - İş Kazaları - Şiddet

Ocak 2021

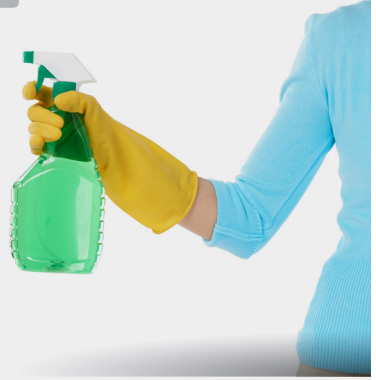

1

EV İŞÇİSİ KİMDİR?

Ev işçisi, **evde bakım işlerini yapan kişidir**. Ev işçileri, gündelikçi ya da aylıklı olarak evlerde çalışan, ev temizliği işlerini yapan, hasta ve yaşlı bakımını üstlenen, çamaşır yıkayıp ütü yapan, kimi zamanlarda aşçı olarak evlerde çalışan, **kısacası ev içi hizmetin her noktasında yer alan emekçilerdir**.

2 GÜVENCEM VAR MI?

Ev işçilerinin çalışma hayatında yaşadıkları en büyük sorun kayıt dışı olarak istihdam edilmeleridir.

Sendikaların verdiği bilgiye göre Türkiye’de **göçmen kadın işçiler de** dâhil olmak üzere **toplamda 1 milyon kadın ev işçisi** bulunmaktadır ve **bu işçilerin yüzde 90’ından fazlası kayıt dışı olarak** istihdam edilmektedir.

SGK 2020 EKİM Ayı istatistiklerine göre **1 milyona yakın ev işçisinden** yalnızca **69 bin 588’isigortalı** olarak çalışmaktadır.

Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	63.750
---	--------

Ev İçi Faaliyetlerde Çalışanlar	5.838
---------------------------------	-------

*Kaynak SGK 2020 Ekim Ayı İstatistikleri

3 SİGORTA KAPSAMINDA YER ALIYOR MUYUM?

Hayır! Ev işçilerinin büyük bir bölümü sigortasız yani hiçbir güvencesi olmadan çalıştırılmaktadır. Bu yüzden ev işçileri; sağlık, emeklilik gibi sosyal güvenlik haklarından yararlanamamaktadır.

Ayrıca ev işçileri; Ev işçileri, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 4'üncü maddesine göre **İş Kanunu kapsamının dışında** bırakılmaktadır.

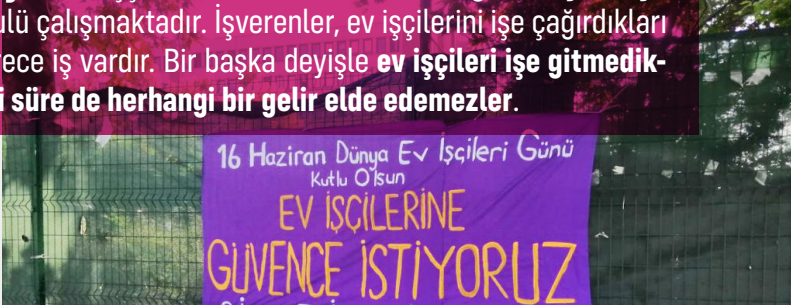
Yine 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda, **sigortalı sayılmayanlar** başlıklı paragrafın 6/C bendinde ev hizmetlerinde çalışanlar (ücretle ve sürekli olarak çalışanlar hariç) ibaresi yer almaktadır.

Buna göre **bir aydan daha az gün çalışanlar, sürekli olarak çalışıyor kabul edilmediği için günü birliğine veya haftanın yahut ayın belirli günlerinde evlere giderek temizlik ve bakım hizmetleri veren kişiler, sigorta kapsamı dışında bırakılmıştır.**

4 İNSAN ONURUNA YARAŞIR BİR ÜCRET KAZANABİLİR MİYİM?

Hayır! Ev işçilerinin önemli bir bölümü **günlük yevmiye** usulü çalışmaktadır. İşverenler, ev işçilerini işe çağırdıkları sürece iş vardır. Bir başka deyişle **ev işçileri işe gitmedikleri süre de herhangi bir gelir elde edemezler.**

“

Ev işçilerinin gündelik olarak kazandıkları ücretler farklılık göstermekle beraber SGK istatistiklerine göre kayıt içi olarak çalışan ev işçilerinin 2020 Ekim ayı itibarıyla **günlük kazançları 98,35 TL** olduğu görülmektedir. Hâlihazırda gündelik olarak ve **kayıt dışı çalışan ev işçilerinin ortalama ücreti ise 100 TL** civarındadır.

Zorunlu Sigortalı

Ortalama Günlük Kazanç

Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar

98,35 TL

Ev İçi Faaliyetlerde Çalışanlar

103,95 TL

*Kaynak SGK 2020 Ekim Ayı İstatistikleri

5 İŞSİZ KALDIM. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALABİLİR MİYİM?

Hayır! Kısa çalışma ve işsizlik ödeneği ile nakdi ücret desteği işsizlik sigorta fonundan, kayıt içi çalışan işçiler faydalanabilmektedir.

Ev işçileri **kayıt dışı** olarak istihdam edildiklerinden dolayı **işsiz kaldıkları sürede işsizlik veya kısa çalışma ödeneği ile nakdi ücret desteğinden yararlanamamaktadır.**

6 İŞ KAZASI GEÇİRDİM. HAKLARIM VAR MI?

Hayır! Ev işçilerinin ev hizmetlerinde yaşadıkları **iş kazaları çoğu zaman çözümsüz kalmaktadır.** Kayıt dışı çalışmanın etkisiyle yaşanan **iş kazaları istatistiklere yansımamaktadır.**

Resmi olmayan verilere göre son ev içi hizmetlerinde **son 5 yılda 5 binden fazla iş kazası yaşanmıştır.** Yine resmi olmayan verilere göre **100'den fazla ev işçisi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir.**

7 MESLEK HASTALIĞINA YAKALANDIM. HAKLARIM VAR MI?

Hayır! Ev içi hizmetlerde işverenler tarafından alınmayan önlemlere bağlı olarak **ev işçileri birçok meslek hastalığına maruz kalmaktadır.**

Menüsküs, bel ve boyun fıtığı, astım, kas yırtılmaları, strese bağlı hastalıklar; ev işçilerinin karşılaştıkları başlıca meslek hastalıklarıdır.

Bunların yanı sıra ev işçilerinin iş yerlerinde yaşadığı bir diğer başlıca sorun ise maruz kaldıkları **cinsel ve fiziksel şiddet ile mobbing** uygulamalarıdır.

Sendikaların verdiği bilgiye göre Türkiye'de ev hizmetlerine giden **her 10 kadın işçiden 3'ü** cinsel fiziksel şiddete ve iş yerinde mobbinge uğramaktadır.

CHP
EMEK BÜROLARI

CHP İKTİDARINDA EV İŞÇİLERİ GÜVENCEYE KAVUŞACAK

Ev işçilerinin; güvencesiz ve kayıt dışı istihdamına, ucuz ücretlerle uzun saatler çalıştırılmasına ve yasal güvenceden yoksun olmasına CHP iktidarında son vereceğiz.

CHP İKTİDARINDA;

Ev işçilerimiz ile ilgili yasal düzenlemeleri yaparak **ev işçilerimizi iş kanunu kapsamına dâhil edeceğiz.**

Ev hizmetlerinde çalışanların çalışma koşullarını düzenleyen ayrı bir yönetmelik ve tüzük çıkartacağız. **Ev işçilerini mesleki standartta kavuşturacağız.**

Ev işçilerinin kayıt dışı istihdam edilmesine son vereceğiz.

Sürekli ya da kısmi süreli çalışmasına bakılmaksızın, **bütün ev işçileri 5510 Sayılı Kanunda sigortalı** sayılanlar içinde yer almasını sağlayacağız.

Ev işçilerinin **örgütlenmeleri önündeki engelleri** kaldıracağız.

İş kazası ve meslek hastalıklarının yaşanmaması için ev iş yerlerinde, önleyici tedbirleri zorunlu tutacak ve işçi sağlığı ve güvenliği risklerini düzenlemek amacıyla **iş sağlığı ve güvenliği kanununda gerekli düzenlemeleri yapacağız.**

ILO'nun 189 No'lu "**Ev İşçileri İçin İnsana Yakışır İş**" sözleşmesini mecliste yasal güvence altına alacağız.

